# 2.1 HALLINTOPALVELUT

## 2.1.1 Vaalit

Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit. Vuonna 2028 ei ole valtakunnallisia vaaleja. Vuodelle 2029 osuvat sekä kunta- ja aluevaalit että europarlamenttivaalit. Vaalien toimittamisesta vastaa keskusvaalilautakunta.

## 2.1.2 Hallinnon ja talouden tarkastus

Tarkastuslautakunnan toiminta perustuu kuntalain 14 luvun mukaisiin tehtäviin. Lautakunnan keskeisenä tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunta suorittaa pääosin ulkoista valvontaa ja antaa tarvittaessa ohjeita sisäisen valvonnan toteuttamisesta kunnassa. Tarkastuslautakunta valmistelee kunnanvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

***Toiminnalliset tavoitteet***

Tarkastuslautakunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta lautakunnassa valmistellun viitteellisen aikataulun mukaisesti. Tarkastuslautakunta keskittyy kokouksissaan hankkimaan tietoa hallintokuntien toiminnasta ja tavoitteista sekä niiden toteutumisesta. Tilintarkastus keskittyy kuntalain mukaisten tehtävien ohella tarkastamaan niitä alueita, jotka ovat lautakunnan arviointikäyntien kohteena. Tarkastuslautakunta kilpailuttaa tilintarkastuspalvelut tilikaudesta 2027 lukien.

## 2.1.3 Yleishallinto, keskushallinto ja henkilöhallinto

**Valtuusto**

Kunnanvaltuuston tehtävänä on vastata kunnan toiminnasta ja määritellä kunnan keskeiset tavoitteet. Valtuusto päättää hallinnon järjestämisestä, talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuuston toiminta perustuu kuntalain 14 §:n säännöksiin – sen keskeinen tehtävä on vastata kuntalaisten hyvinvoinnista ja kunnan kestävästä kehityksestä. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Valtuusto kokoontuu varsinaisten kokousten lisäksi tarvittaessa seminaari- ja iltakoulutilaisuuksiin, joissa käsitellään kunnan kehittämistä ja ajankohtaisia valmisteilla olevia asioita. Uudet valtuutetut kaudelle 2025-2029 valittiin kuntavaaleissa huhtikuussa 2025.

**Kunnanhallitus**

Kunnanhallituksen tehtäviin kuuluvat kuntakonsernin hallinnon, talouden ja henkilöstöhallinnon johtaminen ja kunnanvaltuuston asioiden valmistelu. Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Kunnanhallituksen tärkeimpänä tavoitteena on vuotuisen talousarvion tulojen ja menojen pitäminen tasapainossa ja edellisten tilikausien alijäämän kattaminen. Luottamushenkilökoulutuksia järjestetään tarpeen mukaan.

**Henkilöstöjaosto**

Henkilöstöjaosto ratkaisee ja päättää hallintosäännön mukaisesti asiat, jotka koskevat esimerkiksi virkaehtosopimusten määräysten soveltamista, paikallisen virka- ja työehtosopimuksen tekemistä, harkinnanvaraisia palkkoja, henkilökohtaisen harkinnanvaraisen lisän myöntämistä sekä harkinnanvaraisia palkallisia virka- ja työvapaata ja sivutoimilupia. Henkilöstöjaoston esittelijänä toimii hallintojohtaja.

| Yhteiset palvelut / Yleishallinto, keskushallinto ja henkilöstöhallinto | | | |
|---|---|---|---|
| **Strategiset tavoitteet vuosille 2027-2029** | | | |
| **Tavoitteet** | **Toimenpiteet** | **Vastuutahot ja resurssit** | **Arviointimittarit ja vertailu** |
| **Asukkailla on vaikutusmahdollisuuksia oman arkensa kehittämiseen ja viestintä on ajantasaista ja aktiivista** | Avoin ja ajantasainen viestintä.<br><br>Kyselyt ja kuntalaisten kuuleminen eri yhteyksissä.<br><br>Osallisuuden kehittäminen.<br>Vapaa-ajanasukkaiden osallistaminen | Kunnanjohtaja | Kyselyiden tulokset vähintään edellisen kyselyn tasolla<br><br>Kuntalaisten kuuleminen, asukastilaisuudet<br><br>Asukasraati vuosittain |
| **Tasapainoinen talous mahdollistaa kunnan kehittämisen** | Luottamushenkilöorganisaation kouluttaminen tehtäviinsä.<br><br>Talouden seurannan työkalujen kehittäminen ja talouden tasapainottamissuunnitelman seuranta.<br><br>Konserniyhtiöiden riskienhallinta.<br><br>Palvelurakenteen sopeuttaminen väestöpohjaan ja taloudellisiin resursseihin.<br><br>Talouden tasapainottamissuunnitelman päivittäminen<br><br>Kuntayhteistyön kehittäminen. | Kunnanjohtaja | Kumulatiivinen ylijäämä<br><br>Talouden tunnusluvut<br><br>Tytäryhtiöiden taloudellinen tilanne |
| **Hyvinvoiva henkilöstö, kiinnostava työnantaja** | Aktiivinen tyhy-toiminta.<br><br>Toimivat työterveyshuollon palvelut.<br><br>Laadukas esihenkilötoiminta. | Hallintojohtaja | Tyhy-toiminnan määrärahat<br><br>Kyselyiden tulokset vähintään edellisen kyselyn tasolla |

### 2.1.4 Elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut

Elinkeinopalveluiden alla toimivat mm.:

- yrityspalvelut
- kuntamarkkinointi ja matkailu
- maaseutuelinkeinot
- joukkoliikenne

**Yritys- ja matkailupalvelut**

**Lahden seutu – Lahti Region Oy**

Maakuntaan muodostui 1.7.2026 uusi kasvuyhtiö, kun Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy ja Lahden Seutu – Lahti Region Oy yhdistyivät. Uuden yhtiön nimenä toimii jatkossa Lahden Seutu – Lahti Region Oy, minkä lisäksi käytetään Business Lahti- ja Visit Lahti -brändejä.

Hartolan kunnan rahoitusosuus on 12,70 euroa asukasta kohden, eli noin 30.500 euroa vuodessa.

Toiminta palveluiden osalta jatkuu pääosin ennallaan, mutta uusi kehitysyhtiö hakee kasvua erityisesti matkailutoimialalta.

**Matkailu**

Vuoden 2027 tavoitteena on toteuttaa paikallisia tapahtumia tiiviissä yhteistyössä yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Kunnan yhteistyökumppaneina ovat mm. Hartolan vapaa-ajan asukkaat ry kesäkauden avauksessa, kaikki paikalliset toimijat Hartolan markkinoilla sekä joulumarkkinoiden osalta useita eri tahoja. Kunnan rooli on olla kannustamassa toimijoita, auttaa tapahtumien rahoituksen hankinnassa ja osallistua erilaisten ympärivuotisten tapahtumien markkinointiin.

**Hartolan Markkinat**

Hartolan kunnan vuosittainen suurtapahtuma, joka järjestetään taas vuonna 2027. Vuoden 2026 markkinoilla kauppiaita oli noin 300. Tekninen toimi vastaa Hartolan markkinoiden organisoinnista ja hallinto-osasto markkinatoimiston tehtävistä.

**Päijänne Leader ry.**

Hartola on mukana Päijänne-Leaderin ohjelmakaudella 2023-2027. Kunnan rahoitusosuus vuonna 2027 on noin 14.500 euroa.

**Maaseutuelinkeinot**

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) tuli voimaan 1.4.2010. Uusi laki edellytti kuntia muodostamaan 1.1.2013 lukien maaseutuhallinnon tehtävien hoitamiseksi toiminnallisen kokonaisuuden, jonka alueella toimii vähintään 800 maatalousyrittäjää.

Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Kärkölän, Padasjoen ja Sysmän kunnat sekä Lahden ja Heinolan kaupungit ovat liittyneet maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen. Yhteistoiminta-alueen kunnat ovat sopineet, että isäntäkuntana, joka vastaa maaseutuhallinnon järjestämisestä alueella, toimii Asikkalan kunta. Asikkala tuottaa maaseutuhallinnon palvelut pääsääntöisesti ilman paikallista viranhaltijaa. Hartolan kunnan arvioitu vuosikustannus on noin 23.000 euroa.

Kunta hallinnoi Hartolan ja Sysmän alueelta koottua viljelijäryhmähanketta, joka selvittää biokaasulaitoksen rakentamisen edellytyksiä Hartolaan.

**Muuttokannustimet**

Muuttokannustimet poistuivat käytöstä 31.12.2025. Maksatuksia tehdään muuttokannustimien ehtojen mukaisesti vielä vuosina 2026-2027, joten näihin on varattu pieni määräraha myös vuodelle 2027.

**Työllisyyspalvelut**

Työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien vastuulle 1.1.2025 lukien. Lakisääteisten työllisyyspalveluiden tuottamisesta vastaa Päijät-Hämeen työllisyyspalvelut, jonka isäntäkuntana toimii Hollolan kunta. Työllisyysalue tuottaa palvelut Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Iitin, Kärkölän, Padasjoen ja Sysmän kunnille sekä Heinolan ja Orimattilan kaupungeille.

Tehtävien lisäksi kunnille siirtyy myös työllisyyspalveluiden rahoitusta. Tämä rahoitus on osa peruspalvelujen yleiskatteellista valtionosuutta.

Työllisyyspalveluiden järjestämisestä laskutetaan kuntia vuosittain. Vuoden 2027 osalta Hartolan kunnan maksuosuudeksi lakisääteisten työllisyyspalveluiden osalta on arvioitu 263.400 euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuuksiin on varattu talousarviossa 260.000 euroa.

Hartolan kunnan tavoitteena on kehittää aktiivisesti työllisyyspalveluja ja edistää hartolalaisten työttömien työnhakijoiden työllistämistä sekä mahdollistaa työvoiman saanti alueen yrityksille. Tavoitteena on laajentaa myös hanketoimintaa, jota tehdään yhteistyössä pääosin Heinolan kaupungin ja Sysmän kunnan kanssa. Työllistämisen kuntalisä, eli ns. Hartolalisä on myös yritysten käytössä.

Työllisyyspalvelut toimivat Hollolan kunnan yhteisen työllisyyslautakunnan alaisuudessa.

**Maahanmuuttajapalvelut**

Kunnan vastuut maahanmuuttajapalveluiden osalta koskevat mm. palvelutarpeen arviointeja, kotoutumispalveluja, kotoutumiskoulutuksen järjestämistä, yhteiskuntaorientaatiota sekä ohjaus- ja neuvontapalveluja. Palvelut tuottaa yhteistyösopimuksen mukaisesti toistaiseksi Lahden kaupungin International House Lahti.

Hartolan kunta on sopinut yhteistyöstä International House Lahden kanssa myös muusta yhteistyöstä maahanmuuttajapalvelujen osalta, sillä kunnalla ei ole omaa henkilöresurssia palveluiden järjestämiseen. Toistaiseksi maahanmuuttajien volyymit ovat olleet niin pieniä, että kuntayhteistyö on kustannustehokkain tapa palveluiden järjestämiseen.

| **Yhteiset palvelut / Elinkeino-, työllisyys- ja maahanmuuttajapalvelut** | | | |
|---|---|---|---|
| **Strategiset tavoitteet vuosille 2027-2029** | | | |
| **Tavoitteet** | **Toimenpiteet** | **Vastuutahot ja resurssit** | **Arviointimittarit ja vertailu** |
| **Hartolan tunnettuuden lisääminen** | Kuntastrategian toteuttaminen.<br><br>Viestintästrategian päivittäminen ja toteuttaminen. | Kunnanjohtaja | Nettomuutto<br><br>Uusien vapaa-ajanasukkaiden määrä<br><br>Laadullinen arviointi |
| **Hartola on houkutteleva paikka yritystoiminnalle, VT4 kehittäminen** | Yritystonttien ja toimitilojen saatavuuden kehittäminen.<br><br>Päätöksenteon sujuvoittaminen.<br><br>Markkinavuoropuhelut tärkeissä hankinnoissa.<br><br>Aktiivinen kaavoitustyö. | Kunnanjohtaja | Markkinavuoropuheluiden järjestäminen<br><br>Kaavoitushankkeiden eteneminen<br><br>Uusien yritys määrä |
| **Ympäristöstä huolta pitävä luontomatkailun kohde** | Aktiivinen yhteistyö alueellisesti ja seudullisesti matkailun edistämisessä.<br><br>Kalastus- ja elämysmatkailun edistäminen.<br><br>Hankerahoituksen hyödyntäminen. | Kunnanjohtaja | Hankerahoitus €/v<br><br>Hartolan markkinoiden kävijämäärä<br><br>Laadullinen arviointi |
| **Matala työttömyys, työmahdollisuuksia tarjolla** | Kuntayhteistyö työllisyyden ja maahanmuuton palveluissa.<br><br>Aktiivinen hanketoiminta yhteistyössä naapurikuntien kanssa. | Hallintojohtaja | Työllisyysaste<br><br>Työpaikkojen määrä |

### 2.1.5 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) ja monet muut lait määrittävät kunnan tehtäviä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkuvaa toimintaa, jota varten on pysyvät, toiminnan edellytyksiä mahdollistavat rakenteet. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on konsernihallinnon alainen toimintayksikkö, mutta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminta jakaantuu kunnassa kaikkien toimialueiden kesken ja yhteistyö on välttämätöntä. Teknisten- ja ympäristöpalvelujen tehtävänä on turvata terveyttä ja hyvinvointia edistävät elin- ja toimintaympäristöt kuntalaisille. Koulutus- ja sivistyspalvelujen erityisenä tehtävänä on ihmisenä kasvun tukeminen. Kulttuuri- ja kirjastopalvelut, nuoriso- ja liikuntatoimi edistävät omalta osaltaan kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä tukevat yhteisöllisyyttä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen edellyttää lisäksi toimivaa yhteistyötä mm. sosiaali- ja terveyspalvelujen, järjestöjen, seurakunnan, yksityisten toimijoiden ja valtion paikallisviranomaisten kanssa. Kunnassa palveluja ja toimintaa tuottavat tahot luovat laajasti mahdollisuuksia osallisuudelle ja yhteisöllisyydelle sekä hyvinvoinnin edistämiselle. Ehkäisevä työ on merkittävä osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä, ja kattaa mielenterveyden edistämisen, ehkäisevän päihdetyön, pelihaittojen sekä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn. Kuntalaisten tarpeiden ja palautteiden kuuleminen ja niihin vastaaminen ovat tärkeä osa hyte-työtä ja toiminnan kehittämistä. Kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavassa päätöksenteossa tehdään päätösten vaikutusten ennakkoarviointia (EVA).

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahona toimii Hartolassa kunnan johtoryhmä. Moniammatillinen ja poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistävää ja ehkäisevää työtä sekä hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimista. Lisäksi Hartolassa toimii LAPE-ryhmä sekä nuorisolain mukainen moniammatillinen työryhmä. Ehkäisevän työn työryhmä yhdistettiin hyvinvointityöryhmään vuoden 2026 alusta alkaen. Työryhmät pyrkivät toiminnallaan välittämään ja lisäämään tietoa sekä edistämään kohderyhmiensä hyvinvointia ja terveyttä.

Hyvinvointikoordinaattori toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijana sekä vastaa lakisääteisten suunnitelmien ja raporttien laatimisesta. Kuntastrategia 2022–2027, Päijät-Hämeen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärjet vuoteen 2032 sekä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen vuosittaisissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvotteluissa asetetut painopisteet ohjaavat osaltaan tehtävää hyvinvointityötä.

Kunnassa ja Päijät-Hämeessä on useita, pitkälti lakisääteisiä suunnitelmia ja ohjelmia, joissa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet osaltaan ohjaavat kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua. Valtuustokauden vaihduttua vuonna 2025 suunnitelmia päivitetään vastaamaan nykytilannetta ja suuntaamaan toimintaa tarpeellisella tavalla tuleville vuosille. Sekä Hartolassa että Päijät-Hämeessä yhdistettiin useat erillissuunnitelmat laajan hyvinvointisuunnitelman 2025–2029 alle. Erillissuunnitelmista luopuminen vähentää osin päällekkäisiä kirjauksia ja helpottaa suunnitelmien seurantaa, mutta haasteena on yhden laajan asiakirjan säilyttäminen luettavassa laajuudessa konkreettisesta ja riittävän yksityiskohtaisesta sisällöstä tinkimättä.

Seuraavat ohjelmat ja suunnitelmat ohjaavat toimintaa kunnassa vuonna 2027:

- Hartolan kunnan strategia 2022–2027
- Laaja hyvinvointisuunnitelma 2025–2029 (sis. lakisääteiset lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, ikääntyvien hyvinvointisuunnitelman ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman)
- Vuosittainen hyvinvointiraportti ja -suunnitelma
- Päijät-Hämeen laaja hyvinvointisuunnitelma 2025–2029
    - Erilliset seudulliset toteutussuunnitelmat: ikääntyvien hyvinvointisuunnitelma, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, ehkäisevän työn toimintasuunnitelma sekä ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelma 2025–2029
- Liikkuva Päijät-Häme 2030
- Päijät-Hämeen kulttuurin suunta 2030
- Hartolan ja Sysmän yhteinen kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelma
- Ilmastosuunnitelma 2025–2029

Suunnitelmat ovat luettavissa Hartolan kunnan kotisivuilla. Suunnitelmat sisältävät yksityiskohtaisempia tavoitteita ja toimenpiteitä oheisten strategisten tavoitteiden lisäksi.

| **Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen** | | | |
|---|---|---|---|
| **Strategiset tavoitteet vuosille 2025–2027** | | | |
| **Tavoitteet** | **Toimenpiteet** | **Vastuutahot ja resurssit** | **Arviointimittarit ja vertailu** |
| **Asukkaat voivat hyvin**<br>*Kuntastrategia 2022–2027 | Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä terveyserojen kaventaminen huomioidaan osana kaikkea kunnan toimintaa<br><br>Toimivat yhteistyörakenteet ja yhteistyö hyvinvointialueen kanssa<br><br>Työllisyys- ja kotoutumispalvelut toteutuvat sujuvasti<br><br>Sitoudutaan alueen hyte-neuvotteluissa sovittuihin yhteisiin painopistealueisiin v. 2026: työhön, kouluun ja koulutukseen kiinnittyminen on vahvistunut, sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävät elintavat ovat vahvistuneet<br><br>Palveluissa ja toiminnassa huomioidaan saavutettavuus ja kestävyyden osa-alueet (taloudellinen, sosiaalinen, ympäristöllinen)<br><br>Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) tehdään vaikutuksiltaan merkittävistä asioista<br><br>Viestitään ja tiedotetaan suunnitelmallisesti hyvinvointiin ja terveyteen sekä niiden omatoimiseen edistämiseen liittyvistä asioista, palveluista ja saatavilla olevasta tuesta (esim. Omaperhe.fi) | Kunnanjohtaja<br>Hyvinvointikoordinaattori | Indikaattori-, kysely- ja kokemustieto<br><br>Hyte-kerroin<br>TEAviisari<br><br>Työllisyys- ja kotoutumispalvelut toteutuvat lakisääteisesti (Kyllä/Ei)<br><br>Tehdyt EVAt<br><br>Kyselyt ja palautteet |
| **Asukkailla on vaikutusmahdollisuuksia oman arkensa kehittämiseen**<br>*Kuntastrategia 2022–2027<br><br>**Osallisuus ja yhteisöllisyys**<br>*Päijät-Hämeen hyte-kärki | Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen (mm. keskustelufoorumit, kyselyt, asukasraadit, yhdistysillat, osallistuva budjetointi, viranhaltijoiden jalkautuminen kylille ja keskustaan, vaikuttamistoimielimet)<br><br>Mahdollistetaan yhteisöllistä toimintaa mm. maksuttomin ja edullisin tiloin, yhdistysavustuksin sekä tapahtumayhteistyön keinoin | Kunnanjohtaja<br>Hyvinvointikoordinaattori<br>Vapaa-aikapäällikkö | Palautteet ja kyselyt, vastaajien määrät kyselyissä<br><br>Järjestetyt tapahtumat ja tilaisuudet, osallistujamäärät (kuntalaiset, viranhaltijat, luottamushenkilöt)<br><br>Toteutunut toiminta |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Mielen hyvinvointi**<br>*Päijät-Hämeen hyte-kärki | Mielen hyvinvointia vahvistetaan mm. osallisuutta ja yhteisöllisyyttä edistämällä, mielekkäällä vapaa-ajan toiminnalla sekä terveellisiä elintapoja edistämällä. Lisäksi vahvistetaan ammattilaisten osaamista sekä mm. tunne- ja vuorovaikutustaitoja erityisesti lapsilla, nuorilla sekä perheissä | Hyvinvointikoordinaattori<br>Rehtori | Sotkanet indikaattorit<br><br>Järjestetyt koulutukset, tapahtumat ja tilaisuudet sekä toiminta |
| **Arjen turvallisuus**<br>*Päijät-Hämeen hyte-kärki | Edistetään arjen turvallisuutta eri ympäristöissä ja konteksteissa, kuten liikenneturvallisuus, lähisuhteiden turvallisuus, huumeiden käytön ehkäisy | Tekninen johtaja<br>Hyvinvointikoordinaattori<br>Rehtori | Sotkanet, poliisin tilastot (rikosten määrä jne.)<br><br>Palautteet, kyselyt<br><br>Toteutunut toiminta |
| **Päihteettömyys ja terveelliset elintavat**<br>*Päijät-Hämeen hyte-kärki | Vahvistetaan hyvinvointia ja terveyttä edistäviä elintapoja mm. ehkäisevän päihdetyön, liikkumisen edistämisen sekä terveellisen ravitsemuksen edistämisen keinoin<br><br>Järjestetään mahdollisuuksia monipuoliseen vapaa-ajan toimintaan, sekä tuetaan 3. sektorin toimijoita | Hyvinvointikoordinaattori<br>Vapaa-aikapäällikkö | Sotkanet indikaattorit<br><br>Toteutunut toiminta |

### 2.1.6 Ympäristöterveys, ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

**Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto**

Seudullinen ympäristöterveydenhuolto, Päijät-Hämeen ympäristöterveys, tuottaa kuntien vastuulla olevat lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon palvelut Asikkalan, Hartolan, Hollolan, Iitin, Kärkölän, Padasjoen ja Sysmän kunnille sekä Heinolan ja Orimattilan kaupungeille. Vastuukuntana toimii Hollolan kunta. Tavoitteena on ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja palveluiden toteuttaminen suunnitelmallisesti ja yhdenvertaisesti koko toiminta-alueella. Kuntaosuudet laskutetaan suoriteperusteisesti.

Ympäristöterveydenhuollon viranomaisena toimii Hollolan kunnan ympäristöterveyslautakunta.

Hartolan kunnan osuus vuoden 2027 kustannuksista arvioidaan olevan 78.000 euroa.

Hartolan kunnan tavoitteena on varmistaa laadukkaat ja kustannustehokkaasti tuotetut lakisääteiset palvelut.

**Ympäristönsuojelu**

Ympäristösuojelun viranomaistehtävien järjestämisvastuu siirtyi yhteistyösopimuksen mukaisesti Heinolan kaupungille 1.1.2026 lukien. Heinolan kaupunki järjestää ympäristösuojelun palvelut Heinolassa, Hartolassa ja Sysmässä, sekä ostopalveluna Iitin kunnassa. Ympäristösuojeluviranomaisena toimii Heinolan kaupungin ympäristölautakunta.

Hartolan kunnan osuus vuoden 2027 kustannuksista arvioidaan olevan 60.000 euroa.

Hartolan kunnan tavoitteena on vakiinnuttaa 1.1.2026 muodostuneen uuden järjestämisalueen sisäiset prosessit ja toiminnan aito alueellinen kattavuus. Hartola huomioidaan myös hanketoiminnan mahdollisuuksissa.

**Rakennusvalvonta**

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävien järjestämisvastuu siirtyi yhteistyösopimuksen mukaisesti Heinolan kaupungille 1.1.2026 lukien. Heinolan kaupunki järjestää rakennusvalvonnan palvelut Heinolassa ja Hartolassa. Rakennusvalvontaviranomaisena toimii Heinolan kaupungin ympäristölautakunnan alaisuudessa toimiva rakennusvalvontajaosto.

Hartolan kunnan osuus vuoden 2027 kustannuksista arvioidaan olevan noin 70.000 euroa.

Hartolan kunnan tavoitteena on vakiinnuttaa 1.1.2026 muodostuneen uuden järjestämisalueen sisäiset prosessit ja toiminnan aito alueellinen kattavuus.

### 2.1.7. Kaavoitus

Kaavoitusyhteistyö Heinolan kanssa alkoi syksyllä 2023. Varsinaisten kaavahankkeiden lisäksi kehitetään edelleen aineistojen digitalisaatiota ja paikkatietojärjestelmien sisältöä ja samaan kaava-aineistot julkaistuiksi nettisivuilla. Lisäksi Ryhti-hankeen toteuttaminen lisää omia paineitaan kaavoituksen digitalisoimiseen. Suurimmaksi osaksi asemakaava-alueen kaavat on jo digitoitu ja saatu Timblen Cloud-järjestelmään. Kyseisestä järjestelmästä ne myöhemmin julkaistaan kunnan nettisivuilla.

Rantarakentamisen strategiaa päivitetään, koska rantavyöhykkeet ovat keskeisiä rakennuskohteiden alueita. Uudella strategialla luodaan päivitetyt ranta-alueiden kaavoitukselliset suunnittelutavoitteet ja mitoitusperiaatteet. Strategian pohjalta myös arvioidaan uusia rantakaavoitushankkeiden kohteita ja aikatauluja.

Kuntataajaman keskeisenä kaavoitushankkeena vireillä olevaa Kurpan ja valtatien liittymän asemakaavahankeen valmistelu on luonnosvaiheessa. Kyseisen kaavan valmistelee FCG:n konsultti. Keskeistä on valtatien ja kunnan elinvoiman edistäminen. Vireillä olevaa Tainionvirran asemakaavaa valmistellaan ehdotusvaiheeseen Heinolan kaupungin kaavoitusarkkitehdin toimesta. Molempia kaavahankkeita varten laaditaan tarvittavat selvitykset. Kaavahankkeiden aikatauluihin vaikuttaa keskeisesti valtatien 4:n kehittämishankkeen ratkaisujen eteneminen mm. rinnakkaisteiden osalta. Suurin osa selvityksistä valmistuu vuoden 2026 aikana.

Toisin kuin ympäristönsuojelussa ja rakennusvalvonnassa, jossa järjestämisvastuu on siirretty Heinolan kaupungille, on kaavoituksen tehtävät edelleen vahvasti kunnan omalla vastuulla. Kaavoituksen yhteistyössä Hartolan kunta on siirtänyt kaavoitukseen liittyvää toimivaltaa Heinolan kaupungin kaavoituksen viranhaltijoille, mutta viranomaistehtävät ovat edelleen Hartolan kunnassa. Vastuu kaavoituksesta kuuluu kunnanhallitukselle.

Hartolan kunnan maksuosuudeksi Heinolan kaupungin kaavoituksen palveluista arvioidaan 50.000 euroa ja konsulttipalveluihin on varattu 40.000 euroa.